

Hiyay Hulat kanlan HEBREO

Hiyay Paghabi nan Apo Dioh makauli ha Anak na

¹ Hatew, hiyay Apo Dioh, malabong a ukdo yan naghabi ha nakahinadi a papadan kanlan nangaunan tutoa tawo makauli kanlan popodopita na. ² Noba kanlan hilatin kalampuhan a mangamot, naghabi ya kantawo makauli kanan Anak na. Impapalhowa nan Apo Dioh kana ye babe-luta boy pinili na yan manawid nin kaganaan. ³ Ket makit kana ye kahnagan nan Apo Dioh boy hiyay pagkaDioh nan Apo Dioh, ket wanabay met ateed kana. Ket hiyabay ye ampangalingay ha kaganaan makauli ha makapalyadiyan a habi na. Ket pangayadi na kitawon nilinihan ha kakahalanan, nag-udong yayna ha langit boy nikno yayna ha dapit wanan* nan Makapalyadiyan a Dioh.

⁴ Kaya-bay hiyay Anak nin Dioh, nag-ilyadi yan matatagay kanlan aanghil. Wanabay met a matatagay ye impangalan nan Bapa a Dioh kana dinan ha ngangalan lan aanghil na. ⁵ Ta hiyay Apo Dioh, ket ahe na bega hinabi ha ayaman a anghil na,

“Hika ye Anak ko.

Ket haanin, ipatanda ko a hikoy Bapa mo.”†

---

* **1:3** *dapit wanan* ye pohto nin kapalyadiyan, kadangalan, boy katungkolan. † **1:5** Kakanta 2:7.

Boy aliwan hilay aanghil na ye andektan nin hinabi na,

“Hikoy mag-ilyadin Bapa mo,
ket hika ye Anak ko.”‡

6 Ket ha itubol na yaynan Apo Diah ye bugtong a Anak na ihti ha babe-luta, hinabi na,
“Hikawon kaganaan a anghil ko, galangen yo yay Anak ko.”§

7 Boy main yan hinabi ye Apo Diah a tungkol kanlan aanghil na, a wanae,
“Hilay anghil ko a māghilbi ko,
ket mapalyadi ko hilan angin o apoy.”*

8 Noba yati ye hinabi nan Bapa a Diah kanan Anak na,
“Hika a Diah ye mamoon makanoman.
Ket matoyngong ye pamoon mo.

9 Ampabliyen moy matoyngong a didiyag,
noba kahulog moy maloke a didiyag.

Kaya-bay hiko a Diah mo,
pinili katan paaliketen nin igit po kanlan kalalamoan mo.”†

10 Boy main ya po hinabi kanan Anak na a wanae,
“Ha pandugi nin kaganaan, hika Apo ye namal-howa nin babe-luta.

Ket makauli ha kapalyadiyan mo, pinalhowa mo ye kaganaan a anti ha langit.

11 Maanam man hilatin kaganaan, noba mikakaanti ka makanoman.
Umalan man yatin kaganaan a omen ha bado.

---

‡ 1:5 2 Samuel 7:14; 1 Cronica 17:13. § 1:6 Deuteronomio 32:43. * 1:7 Kakanta 104:4. † 1:9 Kakanta 45:6-7.

12 Itopi mo man hilatin kaganaan a omen ha maghay kepkep
boy hagiliyan a omen ha bado.

Noba ahe ka angkauman.

Boy mikakaanti kan angkabi-ay
makanoman.”‡

13 Ket agya makanoman, ahe na bega hinabin Apo Dioh ha agya ayaman kanlan aanghil na ye hinabi na kanan Anak na, a wanae,

“Mikno ka ha dapit wanan ko

angga ha mapahuko ko hila kammo ye
kakaaway mo.”§

14 No wanabay awod, hinya hilay aanghil nin Dioh? Hilay anghil nin Dioh, ket ihpiditon māghilbi na bengat boy hilabay ye an-itubol na a managlap kanlan tataon iligtah na.

2

Hiyay tungkol ha Panhumyay ha Kaptegan

¹ Ulita umiigit yay Apo Jesus ha kaganaan, katapulan a lanang tawon ihipen ye nange tawo ta-omen kitawo ahe mitaang ha kaptegan.

² Pakaihipen yo yati. Hatew, hiyay Bibilin nan Apo Dioh, impaibyay na kanlan aanghil na kanan Moises. Ket napaptegan a peteg ya yati boy ayaman a nanlabag o ahe nanumbong kanlan hilatin bibilin, ket napaduhaan ya ha kaeteban nin kahalanan na.

³ Lalo ana kantawo. No ahe tawo an-ibabano ye homain kapadihon kaligtahan a ibat kanan Apo Dioh, ket ahe tawo maliklikan ye kapaduhaan. Hiyay Apo Jesus

---

‡ 1:12 Kakanta 102:25-27. § 1:13 Kakanta 110:1.

ye unan nangibalita nin yatin kaligtahan. Ket pinaptegan la met tataon nakange kana. ⁴ Ket hiyay Apo Dioh, pinaptegan na met makauli ha pagkakitan boy hadihadi a kapagtakaan. Boy pinaptegan na po makauli ha malabong a binaba a in-ibyay nan Ihipiditon Dioh kanlan labay nan biyan.

Nagkamain nin Kaligtahan makauli kanan Apo Jesus

⁵ Ket haanin, tungkol met ha bayon babe-luta a lumateng, ahe na impabaala Apo Dioh kanlan aanghil na, no aliwan impabaala na kanlan tatao. ⁶ Ta wanae ye anhabiyen nin maghay pahen nin naihulat a Habi nin Dioh,

“Apo, hinya hilay tatao, ta angkaihipan mo hila? Hinya hila nayi, ta angkalingayen mo hila?”

⁷ Ta ha makandin panaon, ket dinyag mo hilan maaaypa kanlan aanghil mo.

Noba pinadangalan mo hila a omen ha poon.

⁸ Boy impahakop moynay kaganaan ha kapalyadiyan la.”*

Yatin hinabi ha naihulat a Habi nin Dioh a impahakop nan Apo Dioh kanlan tatao ye kaganaan a babagay, hiyay labay habiyen, ket lumateng lanoy mangaamot a homain bagay a ahe na ipahakop ha tao. Noba ahe tawo ya po makit haanin a naipahakop ha tao ye kaganaan a babagay. ⁹ Noba tanda tawo a hiyay Apo Jesus, ha anti ya ihti ha babe-luta, ha makandin panaon, dinyag na yan Apo Dioh a maaypa kanlan aanghil na ta-omen na madihaan ye

---

* **2:8** Kakanta 8:4-6.

matey. Natey ya ha ikanged nin kaganaan a tatao makauli ha kangedan nan Apo Dioh. Ket haanin, binyan na yan galang boy kadangalan uli ha pagteeh na nin pamaidap anggan kamateyan.

¹⁰ Kaya-bay hiyay Apo Dioh a namalhowa nin kaganaan a babagay bilang pagkonin na, ket huhton bengat a pinalubohan na yan ma-paidapan ye Apo Jesus ta-omen ya mag-ilyadin genap a pangibatan nin kaligtahan tawo. Dinyag nan Apo Dioh yatew ta-omen na hila maibilang kanlan anhakopen na ha langit ye malabong a aanak na. ¹¹ Ta hikitawon nalinihan ha kakahalanan boy hiyay Apo Jesus a ampanlinih kantawo, ket mamaghay Bapa tawo. Kaya-bay ahe na an-ikading-ey Apo Jesus a habtan na kitawon kakatongno. ¹² Yati ye hinabi nan Apo Jesus kanan Bapa na,

“Bapa a Dioh, ipatanda ko kanlan kakatongno ko no aya ka.

Ha bunak lan tataon ampanggalang kammo, magkanta ko nin panggalang.”†

¹³ Hinabi na po Apo Jesus,

“Pataya ako kanan Apo Dioh.”‡

Ket hinabi na po,

“Anti ko ihti a kalamo lan aanak nan Apo Dioh a impataya na kangko.”§

¹⁴ Hiyay andektan nin aanak nin Dioh, ket hikitawon tatao. Kaya-bay hiyay Apo Jesus, ket in-anak yan tao a omen met kantawo a main daya boy laman ta-omen makauli ha pagkamatey

---

† 2:12 Kakanta 22:22. ‡ 2:13 Isaias 8:17. § 2:13 Isaias 8:18.

na, ket luboh na yan mahambot ye Satanas a ampangibatan nin kamateyan. ¹⁵ Ha wanabay, napalihway kitawoyna ha kapalyadiyan nin limo, ta hatew, ampagbi-ay kitawon angkalimo ha kamateyan. ¹⁶ Ulin yati, makinang a aliwan hilay aanghil ye anhaglanan nan Apo Jesus, no aliwan hikitawon lalahi nan Abraham. ¹⁷ Kaya-bay katapulan a mianak yan tao a omen kanlan kakatongno na ta-omen na kitawo mahaglanan. Ket ha wanabay, mag-ilyadi yan pinakapoon tawon padi a mapangingalo boy mapatayaan. Ket bilang pinakapoon tawon padi, hiyabay ye māmietan kantawo kanan Apo Dioh. Inhagpa nay hadili na bilang pambah ta-omen hiyabay anay mapaduhaan, ket mapatawad ye kakahalan tawo. ¹⁸ Ulita nangikpe yan pamaidap ye Apo Jesus uli ha tukho, mahaglanan na hila met ye ampagdiha nin tukho.

3

Hiyay Apo Jesus, Madadangal ya po kanan Moises

¹ Kaya-bay hikitawon mikakatongno ha pamteg a hinagyat nan Apo Dioh a mapagkalamo na ha panakopan na ha langit, pakaihipen tawo yay Apo Jesus. Pinamtegan tawo ya a hiyabay ye intubol nan Apo Dioh boy hiyabay ye pinakapoon a padi a māmietan kantawo kanan Apo Dioh. ² Mapatayaan ya kanan Apo Dioh a nangitubol kana a omen met kanan Moises a mapatayaan ha pamaala na kanlan kaganaan a kabilang ha pamilya nin Dioh.

³ Noba an-ibilang na yan Apo Dioh ye Apo Jesus a madadangal po kanan Moises. No ilalayi tawo ha panyag nin baey, hiyay Apo Jesus ye mamaideng ket hiyay Moises ye pahen nin baey. Ket madadangal yay mamaideng dinan ha an-ipayideng na. ⁴ Ta tanda tawo a no main baey, main met nanyag nin baey. Ket hiyay Apo Dioh ye nanyag nin kaganaan. ⁵ Hatew hiyay Moises, mapatayaan ya ha pamaala na kanlan tataon kabilang ha pamilya nin Dioh. Noba māghilbi na yan bengat Apo Dioh. Ket hilay didinyag na, bilang pagkakitan bengat nin ipatanda nan Apo Dioh lano. ⁶ Noba hiyay Apo Jesu Cristo, aliwa yan māghilbi, ta Anak yan Dioh boy mapatayaan a māmaala nin pamilya nin Dioh. Ket haanin, kabilang kitawoyna kanlan pamilya nin Dioh, dapot tana mikakaanti kitawon mapah-ey ha pamteg boy ahe tawo ya ikading-ey ye an-agaden tawon diyagen nan Apo Dioh kantawo lano.

⁷ Kaya-bay manlenge kitawo ha anhabiyen nan Ihpiton Dioh, a wana,
 “No mange yo a ampaghabi kanyoy Apo Dioh,
 pakaleng-en yoya.

⁸ Adi yo ampabyangen ye ō yo
 a omen ha dinyag lan nangaunan tutoa yo
 hatew.
 Ta ha anti hila ha wangwang, ahe hila nanumbong kanan Apo Dioh boy hinubok lay kaanohan na.”

⁹ Hinabi na po Apo Dioh,
 “Agya nakit laynabay ye kapagtakaan a didinyag
 ko ha loob nin apatapo a taon,

ket hinubok lay kaanohan ko.

10 Kaya-bay tubat ye poot ko kanlan hilatew a nangaunan tutoa boy hinabi ko, 'Lanang hilan antumaang kangko boy ahe la labay a humbongen ye an-ibilin ko kanla.'

11 Kaya-bay uli ha poot ko kanla, impangako ko ha hadili ko a ahe hila bega miabot ha kapainawaan a intaladan ko kanla."*

12 Kaya-bay kakatongno, mag-alla kawo ta-omen homain kanyoy mag-ilyadin maloke boy ahe ana mamteg, ket mitaang kawo kanan Apo Dioh a angkabi-ay. 13 Hiyay diyagen yo, minamangaamot kawon maypapakhawon nin pamteg legan main po panaon ta-omen kawo ahe matalingo a magkahalanan a mamabyang nin ō yo. 14 Ta no paibat po ha namteg kitawo angga ha kalampuhan, ket mikakaanti kitawon mapah-ey ha pamteg kanan Cristo, mapagkalamo tawo yan makanoman. 15 Ihipen tawon uman ye naihulat a Habi nin Dioh,

"Haanin, no mange yo a ampaghabi yay Apo Dioh kanyo, pakaleng-en yoya.

Adi yo ampabyangen ye ō yo

a omen ha dinyag lan nangaunan tutoa yo hatew a ahe nanumbong kanan Apo Dioh."†

16 Ket haanin, aya hilay nakange kanan Apo Dioh, noba ahe nanumbong kana? Aliwa nayi a hilay tataon in-ilwah nan Moises ha nahyon Egipto? 17 Ket aya hilay kinapootan nan Apo Dioh

* **3:11** Kakanta 95:7-11. † **3:15** Kakanta 95:7-8.

ha loob nin apatapo a taon? Aliwa nayi a hilay nagkahalanan boy nangamatey ha wangwang? ¹⁸ Boy aya hilay nagpangakoan nan Apo Diah nin hadili na a ahe bega miabot ha lugal nin kapainawaan? Aliwa nayi a hilay tatao a ahe ampanumbong kana? ¹⁹ Kaya-bay makinang a ahe hila niabot ha kapainawaan a intaladan nan Apo Diah, ta ahe la yan pinamtegan.

4

¹ Agya wanabay man ye nalyadi kanlan nangaunan tutoa tawo, nikakaanti yan teed ye kapainawaan a impangako nan Apo Diah. Kaya-bay mag-alla kitawo, ta maka main kanyo ye ahe miabot ha kapainawaan na. ² Ta padiho kita-woyna kanlan nangaunan tutoa tawo a nakange nin Manged a Balita a tungkol kananyatin kapainawaan. Noba ahe ya nakahaglap kanla ye nange la, ta ahe la pinamtegan. ³ Hikitawon mamtege nan Apo Diah bengat ye miabot ha kapainawaan na. Noba hiyay tungkol kanlan ahe ampamtege kana, hinabi nan Apo Diah,

“Uli ha poot ko kanla, impangako ko ha hadili ko
^a
 ahe hila bega miabot ha kapainawaan a
 intaladan ko kanla.”*

Hinabi nan Apo Diah yain, agya nakataladan yaynay kapainawaan kanla paibat po ha pinal-howa nay babe-luta. ⁴ Tanda tawo yain ta yati ye naihulat a Habi nin Diah tungkol ha ikapiton mangaamot,

---

* **4:3** Kakanta 95:11.

“Ha ikapiton mangaamot, nagpainawa yay Apo Dioh ha pamalhowa na.”[†]

⁵ Noba ihipen tawo man uman ye naihulat a Habi nin Dioh a tungkol kanlan Israelita,
“Ahe hila bega miabot ha kapainawaan a intal-
adan ko kanla.”

⁶ Hilay nakange nin yatin manged a balita hatew tungkol ha impangako nin Dioh, maki-
nang a ahe hila miabot ha kapainawaan na ulita
ahe hila nanumbong kana. Noba agya wanabay
man, nikakaanti yan teed ye pangako nan Apo
Dioh boy main miabot ha kapainawaan na a
intaladan na. ⁷ Kaya-bay ha pangalabah nin
malabong a taon, nangitaning yayna man ye
Apo Dioh nin magha po a mangaamot ta-omen
kitawo miabot ha kapainawaan na. Yati ye labay
habiye nin hinabi na a “haanin” ha hinabi nan
Apo Dioh makauli kanan David,

“Haanin, no mange yo a ampaghabi yay Apo
Dioh kanyo, pakaleng-en yoya.

Adi yo ampabyangen ye o yo.”[‡]

⁸ Tanda tawoynabay met a naiabot na hilan
Josue ye Israelita ha Canaan a lugal nin ka-
painawaan la hatew. Noba aliwa po yain ye
kaptegan a lugal nin kapainawaan a an-agaden
tawo, ulita nangitaning yayna man ye Apo Dioh
nin magha po a mangaamot nin pamainawa.

⁹ Kaya-bay bilang pagtao nin Dioh, angkahigudo
tawo a main kitawon kapainawaan a intaladan
nan Apo Dioh a omen ha pagpainawa na ha
ikapiton mangaamot. ¹⁰ Ta ayaman a miabot

[†] 4:4 Genesis 2:2.   [‡] 4:7 Kakanta 95:7-8.

ha kapainawaan nan Apo Dioh, ket magpainawa ya met ha andiyagen na a omen kanan Apo Dioh a nagpainawa pangayadi nin pamalhowa na nin kaganaan. ¹¹ Kaya-bay pakaapehen tawon miabot ha kapainawaan na. Adi tawo hila antuwaden ye tatao hatew a ahe nanumbong kanan Apo Dioh. Maka ahe kitawo met miabot ha kapainawaan na.

¹² Ta hiyay Habi nin Dioh ket angkabi-ay boy makapalyadiyan ya. Ket ba-mo yan matadem a tubat a omen ha kampilan a mitaligmang ye tadem na a malyadin panigpah nin pipilpoan boy utek nin bobot-o, ta antupohen nay puho nin tao boy an-ibagwa nay pinakamaldeg a ihip na boy hiyay ampakaapehen na. ¹³ Homain bega maitayo kanan Apo Dioh, ta angkakit boy tanda nay kaganaan. Ket makibat kitawo lano kana.

Hiyay Apo Jesus ye Pinakapoon a Padi

¹⁴ Kaya-bay pakapah-ey kitawo ha pamteg, ta main kitawon madangal a pinakapoon a padi a nakew ha langit a homain kanayon, no aliwan hiyay Apo Jesus a Anak nin Dioh. ¹⁵ Tanda nan pinakapoon tawon padi ye kaganaan a kakapeyan tawo. Ket angkaingalowan na kitawo, ta kaganaan a tukho[§] a angkadihaan tawo, nadihaan na met, noba ahe ya bega nagkahalanan. ¹⁶ Ket ulita main kitawoynan pinakapoon a padi, ha panaon nin pagkatapulan tawo, adi kitawoyna ampagluwaluwa a humaley kanan Apo Dioh, ta ingalowan boy haglapan na kitawo.

---

§ 4:15 *tukho* o papanubok.

5

¹ Hatew, hiyay pinakapoon a padi a māmietan ha tao kanan Apo Dioh, ket napili ya kanlan kapadiho nan tao. Katungkolan nay mangihagpa kanan Apo Dioh nin didigalo boy hagpa lan tatao ha pangihagpaan ta-omen mapatawad ye kakahalanan la. ² Ulita hiyay pinakapoon a padi, ket tao ya a main ya met kakapeyan, maanoh ya kanlan tataon ampakadyag nin maloke boy kanlan ahe nagtanda a maloke ye andiyagen la. ³ Uli ha kakapeyan na, katapulan na met ye mangihagpa uli ha kakahalanan na, aliwan bengat ha kakahalanan nin tatao.

⁴ Agya ayaman a tao, ahe na malyadin diyagen ye hadili na a pinakapoon a padi. Ta hiyay Apo Dioh bengat ye ampamilyi ha wanabay a katungkolan a omen ha pamili na kanan Aaron hatew. ⁵ Wanabay met kanan Cristo, aliwan hiyabay ye namadangal boy namili nin hadili na a mag-ilyadin pinakapoon a padi, no aliwan hiyay Apo Dioh. Ta hinabi nan Apo Dioh kana, “Hika ye Anak ko.

Ket haanin, ipatanda ko a hikoy Bapa mo.”*

⁶ Boy hinabi na po Apo Dioh ha kanayon a pahen nin kahulatan,

“Hikaynay padi makanoman

a omen ha pagkapadi nan Melkizedek.”†

⁷ Ha anti ya po ihti ha babe-luta ye Apo Jesus, in-aleng-eng nay nakigwang boy nakiiingalo kanan Apo Dioh a hiyan bengat ye makapilig-tah kana ha kamateyan. Ket lingnge na met

---

* 5:5 Kakanta 2:7. † 5:6 Kakanta 110:4.

Apo Dioh ye pakigwang na ulita luboh yan nagmakaaypa boy mapanumbong ha kalabayan nan Apo Dioh. ⁸ Noba agya Anak yan Dioh, natandaan nay peteg a panumbong makauli ha pangikpe na nin kaidapan. ⁹ Ulin yatin panumbong na, dinyag na yan Apo Dioh a genap boy pangibatan nin homain anggaan a kaligtahan lan kaganaan a ampanumbong kana. ¹⁰ Ta tinuga na yan Apo Dioh a mag-ilyadin pinakapoon a padi a omen met ateed ha pagkapadi nan Melkizedek.‡

Babala kanlan Manalingkukol kanan Apo Dioh

¹¹ Malabong po dayi ye habiyen ko kanyo a tungkol ha pagkapadi nan Apo Jesus. Noba maidap yan ipataloh kanyo, ulita kinumapey anay pagkataloh yo. ¹² Māngiadal kawoyna dayi, ta nabuyot kawoyna ha pamteg. Noba angga haanin, katapulan a iadal po kanyo ye unan aadal a tungkol ha Habi nin Dioh a naiadal ana kanyo hatew. Ba-mo kawon ongi a gatah po ye pamangan na, ta ahe yo po magatgat ye mabyang a pamangan a nakailalayian nin mangaldeg a adal. ¹³ Hilay ampagbi-ay ha gatah, oongi hila po. Hiyay labay habiyen, ahe la po naadal no hinyay matoyng o maloke. ¹⁴ Noba hilay ampagbi-ay nin mabyang a pamangan, main yaynan ihip. Hiyay labay habiyen, uli ha pangilmaw, angkatalohan laynay mangaldeg a aadal boy tanda layna no hinyay manged o maloke.

---

‡ **5:10** Genesis 14:18-20.

6

¹ Kaya-bay lakwanan tawoynay unan adal tungkol kanan Cristo, ket magpahulong kitawoyna ha mangaldeg a adal ta-omen kitawo pumah-ey ha pamteg. Adi kitawoyna pag-udong-udong ha unan adal tungkol ha paghehe boy panalingkukol ha didiyag a homain hilbi boy tungkol ha pamteg kanan Apo Dioh, ² ha aadal tungkol ha pamawtihmo, pangipalonto nin gamet ha ō, pagkabi-ay uman nin nangamatey boy no way-omen ya lano ye tao ha homain anggaan pangayadi na yan uhgaen Apo Dioh. ³ Kaya-bay no ipaluboh nan Apo Dioh, magpahulong kitawoyna ingat ha mangaldeg a adal.

⁴ Ta hilay nanalingkukol ha pamteg la kanan Apo Jesus, ahe tawo hilayna makumbinyo a maghehe ta-omen hila mag-udong kana. Natan-daan layna ye kaptegan hatew, nadihaan laynay kangedan a digalo nan Apo Dioh, boy natanggap layna ye Ihipiditon Dioh. ⁵ Nadihaan laynay kangedan a ibat ha Habi nin Dioh boy natanam layna ye kapalyadiyan nan Apo Dioh a ipakit na ha huyot a mangaamot. ⁶ Ket haanin, no tal-ingkukolan la ye pamteg la kanan Apo Jesus, ahe hilayna makumbinyo a maghehe boy miudong kana, ta ba-moynan an-ipako la yayna man ha kodoh ye Anak nin Dioh boy an-ipapading-ey laya ha adapan lan tatao.

⁷ Hikitawon tatao, nailalayi kitawo ha luta a talon. Hiyay luta a maheheg maudanan boy tuboan nin tatanaman a pakinabangan nin māgtalon, ket inged na yan Apo Dioh. ⁸ Noba no ilamon boy didiwi bengat ye antumubo nin

yatew a luta, ket homain yan hilbi. Kaya-bay ihumpa na yan Apo Dioh boy maulam ya.

⁹ An-adoen kon kakatongno, agya wanabay man ye anhabiyen ko, aliwa kawon omen kanla, ta angkahigudo ko a mamanged ye kahahaad yo bilang nananggap nin kaligtahan. ¹⁰ Matoynong yay Apo Dioh boy ahe na maliwaan ye manganged a didiyag yo boy hiyay impakit yo a pangado yo kana makauli ha pahulong yon panaglap kanlan pagtao nin Dioh. ¹¹ Kakatongno, labay ko dayi a ipahulong yoy kahipegan yo angga ha kapopohan ta-omen yo matanggap ye anhigudowen yo. ¹² Anhabiyen ko yati ta-omen kawo maghipeg boy tuwaden yo hilay tatao a makauli ha pamteg la kanan Apo Dioh boy pahulong lan pangikpe, ampananggap hilaynan impangako na.

Peteg ye Pangako nan Apo Dioh

¹³ Ihipen yo yay Abraham. Ha nagpangako yay Apo Dioh kana, ahe ya nanggawi nin kanayon a ngalan a pamaghen nin pangako na, no aliwan ginawi nay hadili nan ngalan, ulita homain umiigit kana. ¹⁴ Wanae ye hinabi nan Apo Dioh kanan Abraham, "An-ipangako kon inged kata boy diyagen kon malabong ye lalahi mo."* ¹⁵ Ket ulita nagteeh yan nangagad ye Abraham, natanggap nay impangako nan Apo Dioh kana.

¹⁶ Tanda tawo a no hiyay maghay tao, ket labay na a mapapaghen ye pangako na, manggawi yan ngalan nin umiigit kana. Ha wanabay, homain hilaynan payngatngatan. ¹⁷ Wanabay

---

* **6:14** Genesis 22:16-17.

met ateed ye dinyag nan Apo Diah hatew. Ta ha nagpangako yay Apo Diah, pinaghen nay pangako na makauli ha panggawi na nin ngalan na ta-omen naya ipakit kanlan tataon nagpangakoan na a ahe naya bega umanen ye pangako na. ¹⁸ Ket hilatin luwa a hiyay pangako na boy pamapaghen na, peteg a ahe mauman, ta ahe yan bega ampagtago ye Apo Diah. Kaya-bay hikitawon tinumkip kana, main kitawon maghen a kahigudowan, legan an-agaden tawoy impangako na. ¹⁹ Yatin kahigudowan tawo kanan Apo Diah ye ampamakhaw nin nakem tawo a ba-mon nakatakip ha mayadet a dapah. Ket yatin kahigudowan tawo, itupoh na kitawo ha tabing nin Timplo boy iabot na kitawo ha Pinakanahantowan a Hilid nin Timplo ha langit a angkunaan nan Apo Diah. ²⁰ Nauna yaynan hinumlep ye Apo Jesus ihtew ta-omen ya mami-etan kantawo kanan Apo Diah, ta hiyabay ye nag-ilyadin pinakapoon tawon padi makanoman a omen ha pagkapadi nan Melkizedek.

7

Hiyay Melkizedek a Padi hatew

¹ Hiyay Melkizedek, poon ya hatew ha banwan Salem ha panaon nan Abraham. Boy padi ya a ampaghilbi ha Katatagayan a Diah. Ha maghay mangaamot, nakilaban yay Abraham ha nangaanon popoon, ket nanambot ya. Ha ampuli yayna, hinagana na yan Melkizedek. Ket hinabi na kanan Abraham, “Inged na kan Apo

Dioh.”* 2 Ket in-ibyay nan Abraham kana ye ikamapo nin kaganaan a nahamham na kanlan kaaway na. Hiyay labay habiyen nin ngalan a Melkizedek, “Poon nin Katoynongan.” Ket ulita poon ya ha Salem a hiyay labay habiyen “katanaan,” anhabtan yan “Poon nin Katanaan.”

3 Homain naihulat tungkol kanlan bapa o indo na, agya kanlan nangaunan tutoa na. Boy homain met naihulat tungkol ha pangianak kana boy pagkamatey na. Homain met anggaan ye pagkapadi na a omen kanan Anak nin Dioh.

4 Ihipen tawo man no way-omen ya kadangal ye Melkizedek! Agya hiyay Abraham a unan tutoa tawo, ket namyay ya kana nin ikamapo nin kaganaan a nahamham na kanlan kaaway na.

5 Hiyay anti ha Bibilin a impahulat kanan Moises, hilay papadi a lahi nan Levi ye mananggap nin ikamapo nin babandi nin kapadiho la a Jujudio, agya padipadiho hilan ibat kanan Abraham.

6 Noba agya ahe ya nangibat ha lahi nan Levi ye Melkizedek, ket nananggap yan ikamapo a ibat kanan Abraham. Boy hiyabay met ye naghabi kanan Abraham, “Inged na kan Apo Dioh,” agya hiyay Abraham ye taon pinangakoan nan Apo Dioh.

7 Ket kamatandaan tawoynabay met a madadangal yay taon nanginged dinan ha in-inged. 8 Tanda tawo met a hilay papadi a lahi nan Levi a ampananggap nin ikamapo, ket tao hilan bengat a main kamateyan. Noba hiyay Melkizedek a nananggap nin ikamapo a ibat kanan Abraham, ket ampaptegan nin naihulat a Habi nin Dioh a homain anggaan ye

---

* 7:1 Genesis 14:19.

pagkapadi na, ta homain naihulat tungkol ha kamateyan na. ⁹ Boy agya hiyay Levi ye toa lan papadi a ampananggap nin ikamapo a dakay, ba-mon namyay yayna met nin ikamapo kanan Melkizedek makauli kanan Abraham. ¹⁰ Ta ha hinagana na yan Melkizedek ye Abraham, hiyay Levi, anti yayna ha laman nan Abraham a toa na.

¹¹ Tanda tawo po a hiyay tungkol ha pagpadi nin lalahi nan Levi ket nakailig ha Bibilin a in-ibiyay nan Apo Dioh kanlan Jujudio. Haanin, no hiyay andiyagen lan hilatin papadi ket ampakapag-ilyadin genap ha tao ha pamilew nan Apo Dioh, ahe ana katapulan ye lumbo a padi. Noba natandaan tawo a ahe yan ampakapag-ilyadin genap ha tao. Kaya-bay katapulan a main bayon padi a omen ha pagkapadi nan Melkizedek a lumbo ye pagkapadi na kanan Aaron. ¹² Ket no nauman ye tungkol ha pagpadi, katapulan met awod a mauman ye Bibilin. ¹³⁻¹⁴ Hiyay Apo tawon Jesu Cristo ye andektan a padi a kahagili lan papadi a lalahi nan Levi. Nakiduma ye pagkapadi na, ta ibat ya ha lahi nan Juda, aliwan ha lahi nan Levi. Ket agya nakanoman, homain po naghilbi bilang padi a ibat ha lahi nan Juda. Ta ha hinabi nan Moises no aya yay mag-ilyadin padi a maghilbi ha pangihagpaan, ket homain yan hinabi a lahi nan Juda, no aliwan hiyay lahi nan Levi bengat.

Hiyay Padi a omen kanan Melkizedek

¹⁵ Lalo anan kinuminang a nahagiliyan hilay-nay papadi a lalahi nan Levi, ta main anan lumbo a padi haanin. Hiyabay ye Apo Jesus

boy padiho ye pagkapadi na kanan Melkizedek.

¹⁶ Hiyay Apo Jesus, nag-ilyadi yan padi uli ha makapalyadiyan a bi-ay na a homain anggaan, aliwan makauli ha Bibilin tungkol ha lahi na.

¹⁷ Ta wanae ye anhabiyen nin naihulat a Habi nin Dioh tungkol kana,

“Hika ye padi makanoman

a omen ha pagkapadi nan Melkizedek.”†

¹⁸ Kaya-bay hinagiliyan nan Apo Dioh ye alan a bibilin tungkol ha pagpadi, ta makapey ya boy homain hilbi. ¹⁹ Ta homain bega nag-ilyadin genap ha pamilew nan Apo Dioh makauli ha panumbong ha Bibilin. Noba haanin, main anan mamanged a papadan. Ket makauli kananyati, makahaley kitawoyna kana.

²⁰ Mamanged yatin papadan, ta hinumpaan na yan Apo Dioh. Ha dinyag na yan Apo Dioh a padi ye lalahi nan Levi, ahe na yan hinumpaan.

²¹ Noba ha dinyag na yan padi ye Apo Jesus, hinumpaan naya, a wana,

“Hiko ye Apo Dioh a ampanumpa.

Hika ye padi makanoman.

Ket ahe yaynan mauman ye ihip ko.”‡

²² Kaya-bay hiyay Apo Jesus ye kahigudowan tawo a tupaden nan Apo Dioh ye mamanged a kahundoan na kanlan tatao na.

²³ Malabong hilay papadi hatew, ulita no matey yay magha, humagili ye magha ta-omen magpahulong ye paghilbi la bilang padi. ²⁴ Noba hiyay Apo Jesus, ket homain yan kamateyan. Kaya-bay homain anggaan ye pagkapadi na.

† 7:17 Kakanta 110:4. ‡ 7:21 Kakanta 110:4.

²⁵ Kaya-bay miligtah na hilan genap ye ayaman a taon humaley kanan Apo Dioh makauli kana, ulita angkabi-ay ya makanoman a ampamietan kantawo kanan Apo Dioh.

²⁶ Kaya-bay hiyay Apo Jesus bengat ye pinakapoon a padi a katapulan tawo. Ta homain yan kahalanan, homain pakaumihan, homain kalok-an kana, aliwa yan padiho kanlan tataon māgkahalanan boy pinadangalan na yan Apo Dioh nin maiigit po kanlan kaganaan a anti ha langit. ²⁷ Nakiduma yay Apo Jesus kanlan kanayon a pinakapoon a padi a katapulan lay mangihagpa ha minamangaamot uli ha kakahalanan la ket pangayadi, mangihagpa hila met uli ha kakahalanan lan tatao. Noba hiyay Apo Jesus, impipinghan nan inhagpa ye hadili nan bi-ay taomen mapatawad ye kakahalanan nin kaganaan a tatao. ²⁸ Ta hiyay anti ha Bibilin a impahulat kanan Moises, hiyay mapili a pinakapoon a padi ket taon bengat a main kakapeyan. Noba pangalabah nin yatew a panaon, nanumpa yay Apo Dioh, a wana, “Hiyay Anak koyna haanin ye dinyag kon pinakapoon a padi, ket genap yan makanoman.”

8

Hiyay Apo Jesus ye Pinakapoon a Padi

¹ Yati ye labay habiyen nin anhabiyen ko kanyo. Peteg a main kitawoynan pinakapoon a padi a nakaikno ha dapit wanan nin pamiknoan nan Makapalyadiyan a Dioh ha langit. ² Ket bilang pinakapoon a padi, ampaghilbi ya ha

kaptegan a panggalangan a dinyag nan Apo Dioh, aliwan dinyag nin tao.

³ Ihti ha babe-luta, hiyay balang pinakapoon a padi, ket napili ya ta-omen mangihagpa nin didigalo boy kanayon po a hagpa lan tatao. Kaya-bay hiyay pinakapoon a padi tawo ha langit, ket katapulan a main ya met ihagpa kanan Apo Dioh. ⁴ Ket no anti ya po ihti ha babe-luta, ahe ya malyadin padi, ta main anan papadi a ampanghagpa nin didigalo a omen ha anti ha Bibilin. ⁵ Hiyay paghilbi lan papadi, ket pagkakitan bengat nin angkalyadi ha langit. Ta ha ipaideng nan Moises ye Toldan Panggalangan, ket mahehpet nan imbilin Apo Dioh kana, “Katapulan a humbongen moy kaganaan a impakit ko kammo hatew ha mapantay no way-omen mo yan diyagen ye Toldan Panggalangan.”* ⁶ Noba hiyay paghilbi nan Apo Jesus bilang pinakapoon a padi, ket mamanged ya dinan ha paghilbi lan nangaunan papadi ihti ha babe-luta. Ta ha bayon kahundoan, hiyay Apo Jesus ye ampamietan ha tao kanan Apo Dioh. Ket yatin bayon kahundoan, mamanged ya dinan ha alan, ta nakailig ya ha mamanged po a papangako nan Apo Dioh.

⁷ No hiyay alan a kahundoan ket homain yan kulang, ahe yayna dayi katapulan ye bayon kahundoan. ⁸ Noba nakit nan Apo Dioh ye kulang lan tataon ampanumbong ha nunan kahundoan. Kaya-bay hinabi na, “Lumateng lanoy mangaamot

---

* **8:5** Exodo 25:40.

a manyag akon bayon kahundoan kanlan lalahi nan Israel boy Juda.

⁹ Yatin bayon kahundoan, aliwan padiho ha alan a kahundoan a dinyag ko hatew kanlan nangaunan tutoa la a in-ilwah ko ha nahyon Egipto.

Ahe la hinumbong ye unan kahundoan ko kanla. Kaya-bay pinaolayan ko hila.”

¹⁰ Hinabi na po Apo Diah,
“Lano maabot ye panaon,
yabayti ye diyagen kon bayon kahundoan ha lalahi lan Israel.

Hiyay bibilin ko, itanem ko ha ihip boy puho la.

Hikoyna ye Diah la ket hilabay ana met ye tatao ko.

¹¹ Ahe layna katapulan a mapay-aadal o habiyen kanlan kakatongno la, ‘Kakatongno, katapulan a balayen yo a hiyay Apo ye Diah.’

Ta kananyatew a panaon,
balayen la kon kaganaan a tao, matagay man o ahe.

¹² Ta patawaden koyna ye kalok-an la boy liwaan koynay kakahalanan la.”†

¹³ Ha hinabi nan Apo Diah a main anan bayon kahundoan, makinang a inalihan na yaynan hilbi ye alan a kahundoan. Ket hinyaman a alan ana boy homain anan hilbi, ha ahe mabuyot, maanam ya.

---

† 8:12 Jeremias 31:31-34.

9

Hiyay Panggalang ihti ha Babe-luta boy ha Langit

¹ Ha unan kahundoan, main bibilin tungkol ha huhton panggalang boy main met Toldan Panggalangan kanan Apo Dioh a dinyag nin tao. ² Yatin Toldan Panggalangan, ket luway hilid na boy tabing ye pietan la. Hiyay dapit dongla ket anhabtan yan “Nahantowan a Hilid.” Anti ya ihtew ye kingki a manipitoy delag boy lamihaan a pangikunaan nin tinapay a an-ihagpa kanan Apo Dioh. ³ Hiyay ikalwan hilid ha likol nin tabing ket anhabtan “Pinakanahantowan a Hilid.” ⁴ Anti ya ihtew ye pangihagpaan a pangulaman nin insenso boy anti ya met ihtew ye lakaha nin kahundoan. Hiyay pangihagpaan boy lakaha ket padiho hilan napakalopkohan nin balitok. Ha loob nin lakaha nin kahundoan, anti ya ihtew ye koden a balitok a nakaikunaan nin pamangan a anhabtan “manna”* boy hiyay teken nan Aaron a nagboong boy hiyay luway madampiyak a dapah a nakaidokitan nin Bibilin nan Apo Dioh. ⁵ Ha babe nin lakaha, main luway kadih anghil nin Dioh a yadi ha balitok. Hiyay kadih anghil ye pagkakitan a anti ya ihtew ye Apo Dioh. Naameyan nin papakpak la ye hakeb lakaha a pangiwahikan nan pinakapoon a padi

---

* **9:4** Hatew, ha anti hilay Israelita ha wangwang, minaman-gaamot na hilan ambiyan Apo Dioh nin pamangan a anhabtan “manna”.

nin daya ayop ta-omen mapatawad ye kakahalan lan tatao. Noba ahe ko po maipalinaw yatin kaganaan haanin.

⁶ Wanabay ye pagkatunong nin Toldan Panggalangan. Hilay papadi, minamangaamot hilan anhumlep ha dapit dongla a hilid ta-omen la diyagen ye katungkolan la. ⁷ Noba ha Pinakanahantowan a Hilid, hiyay pinakapoon a padi bengat ye malyadin humlep ihtew, ket minghan yan bengat ha loob nin maghay taon. Ket tepe humlep ihtew, ampangaget yan daya nin ayop bilang hagpa uli ha kakahalan na boy ha kahalanan lan tatao a ahe la tinatala. ⁸ Legan anti ya po ye Toldan Panggalangan, makauli kanlan hilatin bibilin, ket an-ipakit nin Ihipiditon Dioh a ahe hila malyadin humlep ye tatao ha Pinakanahantowan a Hilid. ⁹ Hilatin kaganaan ket ampangipakit bengat kantawo haanin a hilay didigalo boy kanayon po a hahagpa kanan Apo Dioh, ket ahe ya makaalih nin kahalanan a ampakayootan lan tataon ampanggalang kana. ¹⁰ Hilatin bibilin ket tungkol bengat ha laman, no hinyay malyadin kanen o inomen boy no way-omen ye huhton panguyah nin hinyaman. Hilatew a bibilin ket tungkol bengat ha babagay a katapulan humbongen angga ha panaon a hagiliyan na yaynan Apo Dioh nin bayo.

¹¹ Noba haanin, nilumateng yaynay Apo Jesu Cristo a pinakapoon tawon padi. Ket makauli kana, angkadihaan tawoy kangedan na uli ha bayon papadan. Ket bilang pinakapoon a padi, hinumlep yayna ha langit a mamanged boy genap a Panggalangan a aliwan dinyag nin tao

boy ahe ya ihti ha babe-luta. ¹² Ket ha hinumlep yay Apo Jesus ihtew, aliwan daya nin kambing o oybon baka ye inbagpa na, no aliwan hadili nan daya. Ninghan yan bengat hinumlep ha Pinakanahantowan a Hilid. Ket makauli ha daya na, timbeh na kitawo ha kapaduhaan uli ha kakahalan tawo ta-omen kitawo miligtah makanoman. ¹³ Hiyay anti ha Bibilin a impahulat kanan Moises, no hiyay maghay tao ket naibilang yan madinat, ahe ya malyadin manggalang kanan Apo Dioh. Noba no mawahikan yayna nin daya nin kambing boy bolog a baka boy tubog nin naulam a dumalaga a baka, ket maibilang yaynan malinih. ¹⁴ Ket no ampakalinih yay daya nin ayop, lalalo yayna ingat ye daya nan Apo Jesu Cristo. Ta angkaalih nay pagkayoot nin ihip uli ha mangaloke a didiyag tawo ta-omen kitawoyna malihway a maghilbi kanan Apo Dioh a angkabiay. Ta makauli ha Ihipiditon Dioh a homain anggaan, hiyay Apo Jesus, inbagpa nay hadili na bilang bagpa a homain kaumihan kanan Apo Dioh.

¹⁵ Kaya-bay ha bayon kahundoan, hiyay Apo Jesu Cristo ye ampamietan ha tao kanan Apo Dioh. Ta uli ha pagkamatey na, timbeh na hilay tatao ha kakahalan a nadyag la ha anti hila po ha unan kahundoan. Kaya-bay haanin, hilay kaganaan a hinagyat nan Apo Dioh a pagtao na, ket matanggap lay homain anggaan a kangedan a impangako na.

¹⁶ Tanda tawoynabay met a no main kahulatan tungkol ha tawid, katapulan a main pagkakitan a natey yaynay nanyag nin kahulatan ta-omen

maipatupad ye nakahulat. ¹⁷ Ta ahe maipatupad ye nakahulat no angkabi-ay ya po ye nanulat. ¹⁸ Kaya-bay agya ha unan kahundoan, katapulan a main met daya nin ayop a pagkakitan nin pagkamatey nin ayop ta-omen ya magkamain nin hilbi. ¹⁹ Kaya-bay pangayadi nan impatanda nan Moises ye balang bilin kanlan tatao, nangwa yan daya nin oybon baka boy kambing a hinalean nin lanom. Pangayadi, indede na ha daya ye labok nin tupa a kinadihan matibya a nakagawot ha hanga nin isopo haka na hila winahikan ye tatao boy hiyay nakakehkeh a nakaihulatan nin Bibilin. ²⁰ Legan anwahikan na hila, anhabiyen na kanla, “Yatin daya ye pamaghen ha kahundoan a an-ipatupad nan Apo Dioh kanyo.”† ²¹ Ket winahikan na met nin daya ye Toldan Panggalangan boy kaganaan a kakahangkapan a angkagawi ha panggalang. ²² Ta hiyay anti ha Bibilin a impahulat kanan Moises, magaynan kaganaan ket katapulan a malinihan nin daya. Ket no homain maibuhboh a daya bilang hagpa kanan Apo Dioh, homain met kapatawadan ye kakahalanan lan tatao.

²³ Kaya-bay hiyay Toldan Panggalangan boy kaganaan a kakahangkapan a anti ihtew a pagkakitan bengat nin babagay a anti ha langit, ket katapulan a malinihan nin daya nin ayop. Noba hilay babagay a anti ha langit, katapulan a malinihan nin mamanged po a hagpa dinan ha daya nin ayop. ²⁴ Ta hiyay Cristo, ahe ya hinumlep ha maghay Panggalangan ihti ha babe-luta a dinyag nin tao, no aliwan ha kaptegan

---

† 9:20 Exodo 24:4-8.

a Panggalangan ha langit. Ket haanin, an-
ipakitongtong na kitawo kanan Apo Dioh. ²⁵ Ket
hiyay panumlep na ihtew, aliwan piuman-uman
a omen ha andiyagen nin pinakapoon a padi
hatew a tinaon a anhumlep ha Pinakanahan-
towan a Hilid nin Panggalangan boy ampingaget
yan daya nin ayop bilang hagpa. Ta hiyay Cristo,
ninghan na yan bengat inhagpa ye hadili na, ket
ahe nayna uman-umanen. ²⁶ Uлита no katapulan
na yan uman-umanen, malabong a ukdo ya
dayin natey ye Apo Jesus paibat ha napalhowa
ye babe-luta. Noba haanin a kalampuhan nin
panaon, ninghan yan bengat a nakew ihti ha
babe-luta ta-omen na ipipinghan a alihen ye
kakahalanan tawo makauli ha pangihagpa na
nin hadili na. ²⁷ Naitaning ha tao a katapulan
yan matey minghan, ket pangayadi, uhgaen na
yan Apo Dioh. ²⁸ Wanabay met ateed kanan
Cristo. Natey yan ninghan ha inhagpa nay
hadili na ta-omen na alihen ye kakahalanan nin
tao. Ket mag-udong yan uman ihti ha babe-
luta, aliwan ta-omen matey yayna man uli ha
kahalanan, no aliwan mangiligtah yayna nin
tataon ampingagad kana.

10

¹ Hiyay Bibilin a impahulat kanan Moises, ket
aliwa po kaptegan, no aliwan pagkakitan bengat
nin manganged a babagay a nilumateng makauli
kanan Apo Jesus. Kaya-bay hiyay hagpa lan
tataon anhumaley boy ampinggalang kanan Apo
Dioh, ket ahe ya bega makapitoynong kanla agya
po man tinaon hilan ampangihagpa a omen ha

anhabiyen nin Bibilin. ² Ta no hiyay hagpa la, ket makalinih ya dayin kahalanan, ahe hilayna dayi angkayoot uli ha kakahalanan la boy ahe layna dayi katapulan ye mangihagpa po uman.

³ Noba hiyay hagpa lan tinaon, ket ahe ya makaalih nin kakahalanan, no aliwan yabay-in ye ampangipaihip kanla nin kakahalanan la ha nangalabah a panaon. ⁴ Ta hiyay daya nin bulog a baka boy kambing, ket ahe ya bega makaalih nin kahalanan.

⁵ Kaya-bay ha nilumateng yay Apo Jesu Cristo ihti ha babe-luta, hinabi na kanan Bapa na a Dioh,

“Ahe mo labay ye hahagpa boy didigalo lan tatao.

Kaya-bay binyan mo kon laman ta-omen ko ihagpa kammo.

⁶ Ahe ka naaliket ha hahagpa a aayop a inulam boy kanayon po a hagpa uli ha kakahalanan.

⁷ Kaya-bay hinabi ko kammo, ‘Bapa kon Dioh, anti ko ihti ta-omen ko tupaden ye kalabayan mo

a omen ha nakahulat tungkol kangko.’ ”*

⁸ Ihipen tawo man ye hinabi nan Apo Jesus. Hiyay una, “Ahe na nalabayan Apo Dioh boy ahe na naaliketang ye hahagpa, didigalo, aayop a inulam boy kanayon po a hagpa lan tatao uli ha kahalanan la.” Hinabi na yatew agya po man yabaytew ye man-ipatupad nin Bibilin.

⁹ Pangayadi, hinabi na kanan Bapa na, “Anti ko ihti ta-omen ko tupaden ye kalabayan mo.” Kaya-bay inalihan nan hilbin Apo Dioh ye alan a pangihagpa. Ket inhagili nay bayo a hiyay

---

* 10:7 Kakanta 40:6-8.

pangihagpa nan Cristo. ¹⁰ Haanin, ta hinumbong nan Apo Jesus ye kalabayan nan Apo Dioh, nalinihan kitawoyna ha kakahalanan tawo makauli ha pangipipinghan nan pangihagpa nin hadili na.

¹¹ Hilay papadi, minamangaamot hilan ampaghilbi boy pauman-uman hilan ampangihagpa nin hahagpa a ahe bega makaalih nin kahalanan.

¹² Noba hiyay Apo Jesu Cristo, ket ninghan na yan bengat inhagpa ye hadili nan laman uli ha kakahalanan tawo. Ket huhtoyna yain makanoman. Pangayadi yatew, nikno yayna ha dapit wanan nan Apo Dioh. ¹³ Ket haanin, an-agaden naynan bengat ye panaon a hilay kakaaway na, ket pahukoen na hilaynan Apo Dioh kana. ¹⁴ Ta makauli ha ninghan nan pangihagpa nin hadili nan Cristo, hilay tataon nalinihan na ha kakahalanan, ket dinyag na hilan genap makanoman.

¹⁵ Hiyay Ihipiditon Dioh, ampaptegan na met yati, ta yati ye hinabi na,

¹⁶ “Lano maabot ye panaon,
yabayti ye diyagen kon bayon kahundoan
kanlan tatao ko.

Hiyay bibilin ko, itanem ko ha puho
boy ha ihip la.”†

¹⁷ Hinabi na po Apo,
“Hiyay kakahalanan la boy kaganaan a didinyag
lan mangaloke,
ket liwaan koyna.”‡

---

† **10:16** Jeremias 31:33. ‡ **10:17** Jeremias 31:34.

¹⁸ Kaya-bay ulita pinatawad naynan Apo Dioh ye kakahalanan tawo, ahe tawoynan katapulan ye mangihagpa uli ha kahalanan tawo.

Hiyay tungkol ha Panumaley kanan Apo Dioh

¹⁹ Kaya-bay kakatongno ko, uli ha daya nan Apo Jesus, malihway kitawoynan humlep ha Timplo a angkunaan nan Apo Dioh. ²⁰ Ta makauli ha pangihagpa nan Apo Jesus nin hadili nan laman, inlukat nayna kantawo ye bayon dān a tumupoh ha tabing ta-omen kitawo makahaley kanan Apo Dioh. ²¹ Ket ulita main kitawoynan madangal a pinakapoon a padi a ampamaala nin pamilya nan Apo Dioh, ²² humaley kitawoyna kana a main puho a malinih boy main mapah-ey a pamteg kana, ta nalinihan nin daya naynan Apo Jesus ye kanakman tawo boy bamon nauyahan ye laman tawo nin malinih a lanom. ²³ Pakapaghen kitawo ha anhigudowen tawo boy adi kitawoyna ampagluwaluwa, ta mapatayaan yay Apo Dioh ha papangako na kantawo. ²⁴ Pakikwanan tawon mapokaw ye balang magha a may-adoado boy manyag nin manged. ²⁵ Adi kitawo anhumawa a makitipon a omen kanlan kanayon a māmteg a ahe ana ampakitipon, no aliwan maypapakhawan kitawon nakem, lalo ana haanin, ta madanon anay pagudong nan Apo Jesus.

²⁶ Ta no tatalaen tawo po ye manyag nin kahalanan pangayadi tawon natandaan ye kaptegan a tungkol kanan Apo Jesus, homain anan maihagpa kanan Apo Dioh ha ikapatawad nin

kakahalanan tawo, ²⁷ no aliwan hiyay nakataladan kanlan kakaaway nan Apo Dioh a hiyay manliyabliyab a apoy boy hiyay ampakalilimo a panuhga na ye ampangagad kantawo. ²⁸ Hatew, ayaman a nanlabag nin Bibilin a impahulat kanan Moises a napaptegan nin luwa o tatlo katao, ket ampateyen la yan homain ingalo. ²⁹ Haanin, no mabyat ye paduha ha taon nanlabag nin Bibilin, lalalo anan mabyat ye paduha ha taon mangumih kanan Anak nin Dioh. Ta dinyag na yan homain hilbi ye daya nan Apo Jesus a nanlinih nin kakahalanan na boy namaghen nin kahundoan nan Apo Dioh. Aliwan bengat yain, inumih naya po ye Ihipiditon Dioh a ampamyay kantawon kangedan nin Dioh. ³⁰ Homain hapo a mamabyat ye paduha na, ta katatanda tawo yay Apo Dioh a naghabin, "Hikoy mamae, hikoy mamaduha."§ Boy hinabi na po, "Uhgaan nan Apo hilay tatao na."* ³¹ Ampakalilimo ye malyadi ha taon paduhaan nan Apo Dioh a angkabi-ay.

³² Ihipen yoy nalabah a mangaamot ha babayo yoya po natandaan ye kaptegan a tungkol kanan Apo Jesus. Nakadiha kawon tubat a pamaidap, noba in-ikpe yo boy ahe kawo hinumuko. ³³ Minghan an-umihen boy ampahakitan la kawo ha adapan nin malabong a tatao. Minghan met an-imahakit yo hilay tataon ampagdiha nin wanabay a papanubok. ³⁴ Ta angkalunohan yo hila met ye kakatongno yon nakapidiho. Ket agya

---

§ **10:30** Deuteronomio 32:35. * **10:30** Deuteronomio 32:36; Kakanta 135:14.

angkahamham ye babandi yo, ampagteehan yo a main aliket, ta tanda yo a main mamanged a nakataladan kanyo a ahe maanam makanoman.

³⁵ Kaya-bay pahulong kawon pakapah-ey ha pamteg kanan Apo Dioh, ta biyan na kawon mayadet a plimyo. ³⁶ Katapulan kawon mangikpe ta-omen yoya mahumbong ye kalabayan nan Apo Dioh boy matanggap yoy impan-gako na. ³⁷ Ta wanae ye nakahulat a hinabi nin Dioh,

“Hiyay an-agaden yo, ket madanon yaynan lumateng.

Ahe yaynan mabuyot.”

³⁸ Hinabi na po Apo Dioh,
“Hiyay taon an-ibiling kon matoyong,
ket magbi-ay ya makauli ha pamteg na.
Noba no talingkukolan nako,
ahe akoyna lano maaliket kana.”†

³⁹ Noba ahe kitawo omen kanlan tataon ampanalingkukol kanan Apo Dioh boy mipalakew ha kapaduhan a homain anggaan, no aliwan kabilang kitawo kanlan tataon ampamteg boy miligtah.

11

Hiyay Pamteg kanan Apo Dioh

¹ Hiyay pamteg ket hiyay kahigudowan tawo kanan Apo Dioh a matanggap tawo hilay an-agaden tawon babagay a ahe angkakit. ² Ta uli ha pamteg lan nangaunan tutoa tawo, kinaaliketan na hilan Apo Dioh. ³ Ket uli met ha pamteg

---

† **10:38** Habakuk 2:3-4.

tawo, natalohan tawo a pinalhowa nan Apo Dioh ye babe-luta makauli ha Habi na. Kaya-bay kaganaan a babagay a angkakit haanin, ket napalhowa yan ibat ha ahe angkakit.

⁴ Hiyay Abel, uli ha pamteg na kanan Apo Dioh, nangihagpa ya kana nin mamanged dinan ha inhagpa nan kaka na a Cain.* Ket uli ha pamteg na, imbilang na yan matoyngong Apo Dioh, ta tinanggap na ye hagpa na. Kaya-bay agya natey yaynay Abel, main kitawo po maadal kana makauli ha pamteg na kanan Apo Dioh.

⁵ Hiyay Enoc, uli ha pamteg na, kingwa na yan Apo Dioh ha langit a ahe nakadiha nin kamateyan. Ahe yayna nakit ihti ha babe-luta, ta kingwa na yaynan Apo Dioh. Bayo naya kingwa, angkaaliketan na yayna.† ⁶ Noba hiyay taon homain pamteg, ahe naya bega mapaaliket ye Apo Dioh. Ta ayaman a malabay a humaley kana, katapulan a mamteg ya a main Dioh boy ambiyan na hilan plimyo ye tataon ampanapul kana.

⁷ Hiyay Noe, uli ha pamteg na, pinamtegan nay babala nan Apo Dioh tungkol ha lumateng a mayadet a lanab agya ahe na po nakit. Kaya-bay hinumbong nay bilin nan Apo Dioh a manyag yan daong ta-omen hila miligtah a mitapamilya. Ket uli ha pamteg na, imbilang na yan matoyngong Apo Dioh ye Noe. Noba hilay kanayon a tatao, nauhgaan hila, ta ahe hila ampamteg kanan Apo Dioh.‡

---

* **11:4** Genesis 4:1-16. † **11:5** Genesis 5:24. ‡ **11:7** Genesis 6:9-8:22.

⁸ Hiyay Abraham, uli met ha pamteg na, hinumbong na yay Apo Dioh ha hinabi na kana a alihan nay lugal na, ket makew ha lugal a impangako na kana. Inalihan nay lugal na agya ahe na tanda no way-ihtew yatew a lugal a lakwen na. § ⁹ Uli met ha pamteg na, kinumonin yan bilang dayohan ha luta a impangako nan Apo Dioh kana. Kinumonin ya ihtew agya tolda bengat ye angkunaan na. Wanabay met ateed ye kinunaan nan Isaac a anak na boy Jacob a apo na a nagpangakoan na met Apo Dioh nin impangako na kanan Abraham. ¹⁰ Nagteeh yay Abraham, ulita hiyay an-agaden na ket maghan banwa ha langit a mikakaanti makanoman boy hiyaynabay met Apo Dioh ye nagmonikala boy nanyag.

¹¹ Uli ha pamteg, agya matoa yaynay Abraham boy baug yay Sara a ahawa na, nagkaanak hilan teed, ta ampamtegan na a mapatayaan yay Apo Dioh ha pangako na a magkaanak ya.*
¹² Kaya-bay hiyay Abraham, agya ahe yayna makapabuktot ta matoayna, ket nangibat kana ye lalahi a omen ha bibitoen ha langit boy lalanghi ha gilid dagat ye kalabong.

¹³ Hilatin kaganaan a tao, ket nangamatey hilan ampamteg kanan Apo Dioh. Agya ahe la natanggap ye impangako na ha angkabi-ay hila po, angkahigudo la a matanggap la ye an-agaden la ha lumateng a panaon a ba-mon angkatamulaw layna. Ket imbilang lay hadili la a dadayohan hilan bengat ihti ha babe-luta.

---

§ **11:8** Genesis 12:1-4. * **11:11** Genesis 18:11-14; 21:1-2.

¹⁴ Hilay tataon wanabay ye ihip la, ket an-
ipakit la a angkahabek hilan magkamain nin
hadilin lugal. ¹⁵ No hiyay lugal a nangibatan
lay an-ihipen la, ket malyadi hila po dayin mag-
udong. ¹⁶ Noba aliwan yatew ye angkahabekan
la, no aliwan hiyay mamanged a banwa ha
langit. Kaya-bay ahe na an-ikading-ey Apo Dioh
a habtan la yan Dioh la, ta intaladanan na hila
nin maghan banwa ha langit.

¹⁷ Uli ha pamteg nan Abraham, ha hinubok na
yan Apo Dioh,† tinupad nay bilin a ihagpa na
yay Isaac kana, agya bugtong na yan bengat a
anak boy agya impangako nan Apo Dioh kana,
¹⁸ “Hilay lalahi nan Isaac bengat ye maibilang a
lalahi mo.”‡ ¹⁹ Ta ampamtegan na a no matey
yay Isaac, bi-ayen na yan uman Apo Dioh. Ket
ba-mon wanabay ye nalyadi, ta bilang naiudong
yay Isaac kana ibat ha kamateyan.

²⁰ Hiyay Isaac, uli ha pamteg na, impakigwang
na yay Jacob boy Esau, a wana, “Apo, inged mo
hila.”§

²¹ Hiyay Jacob, uli met ha pamteg na, bayo yan
natey, in-inged na hilay aapo na kanan Jose boy
nakahalked ya ha teken na a nanggalang kanan
Apo Dioh.*

²² Hiyay Jose, uli met ha pamteg na, ha
madanon yaynan matey, hinabi na kanlan ka-
padiho na a Israelita, “Lumateng lano ye man-
gaamot a umalih kawo ihti ha Egipto, ket lano
no umalih kawoyna, kadten yoy bobot-o ko.”†

---

† **11:17** Genesis 22:1-14.   ‡ **11:18** Genesis 21:12.   § **11:20**

Genesis 27:1-40.   * **11:21** Genesis 48:1-20.   † **11:22** Genesis
50:24-25.

²³ Hilay tutoa nan Moises, uli ha pamteg la, ahe hila nalimon nanlabag ha bilin nan poon ha Egipto a katapulan a pateyen ye oongi a laki. Ta ha nianak yay Moises, intayo laya ha loob nin tatloy bowan ta-omen laya ahe mapatey nin huhundaloh nan poon, ta nakit la a matampa yan laki.‡

²⁴ Hiyay Moises, uli ha pamteg na, ha bay-ontao yayna, ahe na labay ye maibilang a anak nan prinsesa, agya po man binebe naya.

²⁵ Kinalalabay na po ye magdiha nin kaidapan a andihaen lan tatao nin Dioh dinan ha magpakapda ha kadudumali a kaaliketan a maibyyay nin kahalanan. ²⁶ Kinalalabay na po ye mau-mih uli ha pamteg na kanan Māngiligtah a lumateng dinan ha mapagkonin nay kabandiyan nin Egipto. Ta lanang nan an-ihipen ye plimyo a ibat kanan Apo Dioh a matanggap na lano ha lumateng a panaon.

²⁷ Uli ha pamteg nan Moises, inumalih ya ha Egipto boy ahe ya nalimon mapoot ya kanay poon. Tineeh nay kaidapan ha lugal a nilakew na, ta ba-mon angkakit na yay Apo Dioh a ahe angkakit. ²⁸ Uli met ha pamteg na, ha pinaudong na yan Apo Dioh ha Egipto, hinabi na kanlan Israelita, “Wanae ye bilin nan Apo Dioh ta-omen hila miligtah ye pupunganay a anak yo. Polanitan yon daya nin tupa ye iilwangan nin baey yo ta-omen na hila labhan nin anghil nin Dioh lano pateyen na hilaynay kaganaan a pupunganay ihti ha Egipto.”

---

‡ **11:23** Exodo 2:1-10.

²⁹ Hilay Israelita, uli ha pamteg la, ha inalihan laynay Egipto, mamalan luta ye dinanan la ha panlumipay la ha Dagat a Matibya. Noba hilay huhundaloh nin Egipto, ha angkamaten la hilay Israelita, ket nangaalimeh hila. §

³⁰ Uli met ha pamteg lan Israelita, pangayadi lan niliwed nin piton mangaamot ye banwan Jerico, nayegma ye matagay a lingling a namalibot.

³¹ Hiyay Rahab a maghan babayin babayadan, uli ha pamteg na, hinaglapan na hilay Israelitan ihpiya. Kaya-bay ahe ya nidaman a natey kanlan kabanwa na a ahe ampamteg kanan Apo Dioh.*

³² Malabong po dayi ye malyadi kon ialimbawa kanyo, noba kulang ye panaon no titimaghaen ko po a habiyen kanyo ye tungkol ha dinyag nan Gideon, Barak, Samson, Jefta, David, Samuel, boy hilay kanayon po a popodopita. ³³ Uli ha pamteg la kanan Apo Dioh, nahakop lay malabong a panakopan, namaala hilan main katoyngan boy natanggap lay impangako nan Apo Dioh kanla. Uli ha pamteg la, ahe la hila pinano nin liyon. ³⁴ Ket ha inhapog la hila ha manlalagablab a apoy, ahe hila naulam boy ha pateyen la hilayna dayi makauli ha kampilan, naligtah hila. Hilay kanayon kanla ket mangakapey, noba pinakhaw na hilan Apo Dioh. Hilay kanayon, nag-ilyadin mapah-ey ha pamakilaban la boy hilay kanayon, nanambot boy napaalih la hilay dadayohan a huhundaloh. ³⁵ Main met nangaanon babayi a uli ha pamteg

---

§ **11:29** Exodo 14:1-31. * **11:31** Josue 2:1-22; 6:22-25.

la kanan Apo Dioh, ket bini-ay na yan uman ye aanak la. Hilay kanayon met a ampamteg kanan Apo Dioh, napatiyatiyaan hilan anggan matey. Kinalalabay la po ye matey dinan ha mapalihway dapot tana talingkukolan lay pamteg la. Ta tanda la a agya matey hila, lumateng lano ye mangaamot a bi-ayen na hilan uman Apo Dioh ha mamanged a bi-ay. ³⁶ Hilay kanayon met uli ha pamteg la, nagdiha hilan pangumih boy paniblad. Hilay kanayon po, binalol la hilan tanikala boy impidiho. ³⁷ Hilay kanayon, tinatapon la hilan dadapah anggaynan matey. Hilay kanayon met, nilagadi la hilan ginitna ye laman la. Main hila met pinatey makauli ha kampilan. Hilay nangaano kanla, ket nagbado hilaynan bengat nin katat tupa o kambing. Nagdiha hilan tubat a kaidapan, pangipaloke boy pamatiyatiya. ³⁸ Nagbalangbalang hila ha wangwang boy ha mamapantay. Kinumonin hila ha yoyokib boy duduwat. Noba hiyay kaptegan, aliwa hilan katanggap-tanggap ye tatao ihti ha babe-luta a mapagkalamo la.

³⁹ Hilan kaganaan ket kinaaliketnan nan Apo Dioh uli ha pamteg la kana. Noba ahe la natanggap ye impangako nan Apo Dioh kanla ha angkabi-ay hila. ⁴⁰ Ta main yan mamanged a monikala ye Apo Dioh kantawo. Labay na kitawon mayngingidlan a pag-ilyadiyen genap.

12

Hiyay Pangitoyong nan Bapa a Dioh kanlan Anak na

¹ Ba-mo kitawoynan napalibotan nin malabong a nuna kantawon namapteg nin pamteg la kanan Apo Dioh. Kaya-bay alihen tawoynay kaganaan a ampakabenben kantawo ha pagpahulong ha panumbong kanan Apo Dioh, lalo ana ye kahalanan a ampakabalol kantawo. Mangikpe kitawo boy pakikwanan tawon madyag ye kalabayan nan Apo Dioh a man-ipadyag na kantawo a omen ha ampakilumba a mahehpet nan ampakikwanan a miuna ya ha anggaan. ² Ket ha pamayew tawo, ibuton tawoy pamilew tawo kanan Apo Jesus a ampangubayan boy ampakaigayap nin pamteg tawo. In-ikpe nay pamaidap ha pagkapako na ha kodoh boy ahe na ingkadingey, ta an-ihipen na ye kaaliketan na ha langit. Ket haanin, anti yaynabay a ampikno ha dapit wanan nin pamiknoan nan Apo Dioh ha langit.

³ Pakaihipen yon lanang ye pangikpe nan Apo Jesus nin pamaidap lan tataon magkahalanan ta-omen ya ahe kumapey ye nakem yo boy ahe kawo humuko.

⁴ Hiyay kaptegan, ha pamakilaban yo ha kahalanan, homain po pinatey kanyo. ⁵ Maka naliwaan yoy na ye habi nan Apo Dioh a makapakhaw nin nakem yo a hiyay pangingat na kanyo a aanak na. Hinabi na,

“Anak ko, adi mo andiyagen a homain hilbi ye pangitoyong nan Apo kammo
 boy adi mo an-ipaluboh a kumapey ye nakem mo no ampaghabiyang naka.

⁶ Ta an-itoyong na hilan Apo ye an-adoen na

boy ampaduhaan na hilay imbilang na a
aanak na.”*

⁷ Kaya-bay teeheh yoy kaidapan bilang pangitoynong nan Apo Dioh kanyo, ta an-ibilang na kawon anak na. Main nayi anak a ahe na an-itoynong nin bapa na? ⁸ Kaya-bay no ahe na kawon an-itoynong Apo Dioh a omen ha andiyagen na ha kaganaan a anak na, hiyay labay habiyen, ahe na kawon anak, no aliwan anak kawon kanayon. ⁹ An-itoynong la kitawon bapa tawo ihti ha babe-luta. Ket ulin yatew, ambihaen tawo hila. Kaya-bay lalalo kitawoynan pahakop kanan Bapa tawon Dioh ha langit boy paitoynong kana ta-omen kitawo mabi-ay makanoman. ¹⁰ Ta ha loob nin makandin panaon, hilay babapa tawo ihti ha babe-luta, an-itoynong la kitawo anggan bengat ha angkaihipan la a ikanged tawo. Noba no hiyay Apo Dioh ye mangitoynong kantawo, homain hapo a ikanged tawo ta-omen kitawo magbi-ay a homain kahalanan a omen kana a homain kahalanan. ¹¹ Legan an-itoynong na kitawo, ahe kitawo angkaaliket, no aliwan angkalele. Noba pangayadi yatew, makaibyay ya kantawo nin katanaan uli ha matoynong a pagbi-ay.

Hiyay Pamabala boy hiyay Pamakhaw Nakem

¹² Kaya-bay kakatongno, pakhawen yoy nakem yo boy pakapah-ey kawo, ta bamon angkukumapey yaynay gamet yo boy ampamigpig anay totool yo uli ha kaidapan a angkadihaan yo. ¹³ Magbi-ay kawon matoynong

---

* **12:6** Kahabiyen 3:11-12.

ta-omen ya ahe kumapey ye pamteg yo, no aliwan kumhaw.

¹⁴ Pakakwaen yoy magbi-ay a manged ye pamakilamo yo ha kaganaan a tatao boy magbi-ay kawo a homain kahalanan, ta no ahe, ahe yoya makit. ¹⁵ Pakahigudowen yo a homain kanyo ye tumalingkukol ha kangedan nan Apo Dioh. Adi yo ampaolayan a hamboten na kawon hakit nakem a makaibyay nin kagulowan boy makapidaman kanlan kanayon. ¹⁶ Pakahigudowen yon homain agya magha kanyoy mandamog o ahe mamalay kanan Apo Dioh a omen kanan Esau, ta inhagili na ye katulidan na bilang punganay ha maghay pangan.† ¹⁷ Kamatandaan yoynabay met a pangayadi yatew, ket inawok nan Esau kanan bapa na ye panginged a naitaladan ha punganay. Noba pinokto na yan bapa na agya way-omen ye pamakitongtong na boy panumangih na, ta ahe nayna miومان ye dinyag na.‡

¹⁸ Ha hinumaley kitawo kanan Apo Dioh, aliwan padiho ha panumaley lan Israelita ha Mapantay nin Sinai. Ta hiyay hinaleyan la ket maghay mapantay a ahe la malyadin tukdoan. Yatin mapantay, ket main yan apoy a manliyabliyab, main ampakalilimon kalitehan boy tubat a makhaw a angin. ¹⁹ Nakange hilan tonoy tamboyok boy bihnga a ampaghabi. Ket pamakange la nin bihnga, nakiingalo hila a adi yayna maghabi kanla.§ ²⁰ Nahabi la yatew, ta ahe la maikpe yatin bilin, “Ayaman a tumukdo kananyatin mapantay, agya man ayop,

---

† **12:16** Genesis 25:27-34. ‡ **12:17** Genesis 27:1-41. § **12:19** Exodo 19:16-19; 20:18-19.

ket katapulan a tataponen yan dapah anggan matey.”* ²¹ Ampakalilimon peteg ye nakit la ihtew! Kaya-bay agya hiyay Moises, ket hinabi na, “Ampamigpig ako ha limo.”†

²² Noba hiyay hinaleyan tawo ket Mapantay nin Zion a hiyay banwa nin Dioh a angkabi-ay. Yatin banwa ket Jerusalem a anti ha langit. Main libo-libon anghil a ampaghayaghag a ampaytipon ihtew. ²³ Hinumaley kitawo ha pangkat lan māmteḡ a naibilang a punganay nin Dioh a nakahulat ye ngangalan la ihtew ha langit. Hinumaley kitawo kanan Apo Dioh a manuhga nin kaganaan a tatao boy kanlan kalelwa lan tataon imbilang na a matoyng a dinyag nan genap. ²⁴ Hinumaley kitawo kanan Apo Jesus a ampamietan kantawo kanan Apo Dioh ha bayon kahundoan. Hiyay daya na a nibuhboh ye pamapteg a napatawad anay kakahalanan tawo. Mamanged yati dinan ha daya nan Abel a ampakikwa nin pamae.

²⁵ Kaya-bay leng-en tawo awod ye anhabiyen nan Apo Dioh kantawo. No hilay tatao hatew a ahe nanleng kanan Moises ha impatanda na ye Bibilin nan Apo Dioh ihtew ha mapantay ket ahe la naliklikan ye paduha, lalalo ana kantawo. Ahe tawo maliklikan ye paduha no ahe tawo leng-en ye anhabiyen nin nangibat ha langit. ²⁶ Naeyeg ye babe-luta hatew ha naghabi yay Apo Dioh ihtew ha mapantay. Ket haanin, impangako na, “Minghan ko po eyegen ye babe-luta, dayon anan langit!”‡ ²⁷ Hiyay habet a “Minghan ko

---

* **12:20** Exodo 19:12-13. † **12:21** Deuteronomio 9:19. ‡ **12:26** Hagai 2:6.

po,” ket pakatandaan a alihen nan Apo Dioh ye pinalhowa na a mayegyeg ta-omen hilay ahe mayegyeg bengat ye mapatla.

²⁸ Kaya-bay pahalamat kitawo kanan Apo Dioh, ta kabilang kitawo kanlan anti ha panakopan na a ahe mayegyeg. Galangen tawo ya ha papadan a makapaaliket kana boy main limo boy pamiha, ²⁹ ta no mamaduha yay Apo tawon Dioh, ket bamo yan apoy a makahipet. §

13

Hiyay Paghilbin Makapaaliket kanan Apo Dioh

¹ Pahulong kawon may-ado bilang mikakotongno kanan Apo Jesu Cristo. ² Adi yo anliwaan ye mamadagoh kanlan dadayohan, ta main tatao hatew a namadagoh, ket ahe la tanda a aanghil met manayti ye pinadagoh la. ³ Adi yo hila anliwaan ye kakatongno yon nakapidiho a bamon hikawoy nakapidiho. Adi yo hila anliwaan ye kakatongno yon angkapatiyatiyaan a bamon hikawoy angkapatiyatiyaan.

⁴ Hiyay pamakiahawa, ket katapulan a bihaen boy mag-ilyadi kawo dayin mapatayaan ha magha boy magha, ta paduhaan na hilan Apo Dioh ye ampakilaki o ampamabayi boy hilay ampandamog. ⁵ Liklikan yoy maglupan pilak. Mapda kawoyna ha anti kanyo, ta hinabi nan Apo Dioh,

“Ahe katawo bega lakwanan o paolayan.”*

⁶ Kaya-bay makhaw ye nakem tawon maghabi,

---

§ 12:29 Deuteronomio 4:24. * 13:5 Deuteronomio 31:6-8.

“Hiyay Apo ye ampanaglap kangko.

Ahe ako malimo

ha hinyaman a diyagen nin tao kangko.”†

⁷ Kakatongno, ihipen yo hilay ampanguna kanyo a unan nangipatanda kanyo nin Habi nin Dioh. Ihipen yo no way-omen hila nagbi-ay boy namteg kanan Apo Dioh angga ha pagkamatey la. Tuwaden yo ye pamteg la. ⁸ Hiyay Apo Jesu Cristo, ket ahe ya angkauman. Ta no aya ya hatew, ket wanabay ya met ateed haanin boy makanoman.

⁹ Kaya-bay adi kawo ampaoy-oy ha aadal a lumbo ha adal a pinamtegan yoyna. Mamanged po a pakapah-ey kitawoyna ingat ha pamteg tawo makauli ha kangedan nan Apo Dioh dinan ha homain pakinabang a panumbong nin bibilin tungkol ha pamangan. ¹⁰ Main anan naihagpa uli kantawo a hiyay Apo Jesus. Noba hilay papadi a ampaghilbi ha pangihagpaan, ket homain hilan katulidan a makidakay nin kangedan na kantanon mamteg na.

¹¹ Ta hiyay pinakapoon a padi, ket ampangihagpa yan daya nin ayop ha Pinakanahantowan a Hilid uli ha kakahalanan lan tatao. Noba hiyay laman nin yatew a ayop, ket an-ilakew la yan ulamen ha ilwah nin nagpondowan la.

¹² Wanabay met ateed ye nalyadi kanan Apo Jesus. Ta pinaidapan laya anggan matey ha ilwah nin banwa ta-omen na hila malinihan ye tatao ha kakahalanan la makauli ha daya na. ¹³ Kaya-bay lakwen tawo ya awod ye Apo Jesus ha ilwah nin nagpondowan ta-omen kitawo

---

† 13:6 Kakanta 118:6.

met magteeh nin makakading-ey a pamaidap a tineeh na. ¹⁴ Ta aliwan ihti ha babe-luta ye kunaan tawon banwa makanoman, no aliwan an-agaden tawo po ye banwa a lumateng.

¹⁵ Kaya-bay makauli kanan Apo Jesus, lanang kitawon mangihagpa nin panggalang kanan Apo Diah. Yatin hagpa, yabayti ye hahabet nin pangipatanda a ambalayan tawo yay Apo Jesus.

¹⁶ Boy adi yo anliwaan ye manyag nin manged boy managlap kanlan kanayon, ta yabay-in ye hagpa a makapaaliket kanan Apo Diah.

¹⁷ Humbongen yo hilay amponguna kanyo boy pahakop kawo kanla, ta hilabay ye ampan-galingay kanyo ta-omen kawo ahe mihyay ha peteg a adal. Boy tanda la a pakibatan la lano kanan Apo Diah no way-omen ye pangalingay la kanyo. Kaya-bay humbongen yo hila ta-omen hila mahayaghag ha panupad lan katungkolan la. Ta no ahe, lumele hila, ket ahe yo yan ikanged.

¹⁸ Kakatongno, ipakigwang yo kayi. Angkahigudo mi a homain kayin kahalanan a pakayootan mi boy labay mi ye magbi-ay nin manged ha kaganaan a andyagen mi. ¹⁹ Boy an-ipakihabi ko kanyo a lalo yon ipakigwang a tampol ako dayin makaudong ihen kanyo.

²⁰ An-ipakigwang katawo met kanan Apo Diah a ampangibatan nin katanaan. Hiyabay ye nami-ay uman kanan Apo Jesu Cristo a Pinakamanged a Pahtol tawo. Ket uli ha daya nan Cristo, pinaghen nay kahundoan a homain anggaan.

²¹ Yati ye pakigwang ko kanan Apo Diah, "Apo kon Diah, labay ko dayi a ibyay mo ye kaganaan

a matapul lan kakatongno ko ta-omen la madyag ye kalabayan mo. Boy makauli kanan Apo Jesu Cristo, diyagen mo dayi kanla ye maka-paaliket kammo. Galangen yay Apo Jesu Cristo makanoman. Amin.”

²² Kakatongno ko, matekbe yan bengat yatin inhulat kon pamabala kanyo. Kaya-bay an-ipakiiingalo ko a pakaleng-en yon manged ye hinabi ko.

²³ Labay ko met a matandaan yo a hiyay Timoteo a katongno tawo kanan Apo, pinalihway la yayna ha pidihowan. Ket no tampol yan makalateng ihti, ilamo koya lano ha makew ako kanyo.

²⁴ Ikumohta yo kayi kanlan ampanguna kanyo boy kanlan kaganaan a pinili nin Dioh a pagtao na ihen kanyo. Angkumohtaen la kawo met kakatongno tawo ha Italia.

²⁵ Mikakaanti ya dayi kanyo ye kangedan nan Apo Dioh. Amin.

Ayta Abellen

Ayta, Abellen: Ayta Abellen (New Testament+)

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ayta, Abellen

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

05a1bfd1-4534-5761-ade7-123a56da354c